

Salutació

Aquest Materials 21, dedicat a l'agricultura al Baix Llobregat, compila escrits sobre el Parc Rural de Montserrat (J. Estradé) i sobre la producció agrícola (J. Pascual, J. Valls) i el Parc Agrari del Baix Llobregat — article d'O. Anson—, dos aspectes que han d'anar lligats i en harmonia. També hi apareix el tema del sistema alimentari, ben connectat amb els dos anteriors.

Tots els escrits tenen en comú, des del meu punt de vista, que aporten una mirada diferent al concepte de patrimoni natural, posant de relleu més el valor d'aquest patrimoni per a la comarca que no pas estrictament la conservació. Hi ha d'haver conservació, és clar, però no només per ella mateixa, sinó també perquè és part fonamental de la riquesa comarcal i de l'equilibri ecològic natura-cultura.

El paisatge és sempre resultat de la interacció entre natura i activitat humana. Els sistemes naturals van evolucionant d'acord amb el context natural en què van vivint i a les activitats humanes que s'hi desenvolupen, en una relació circular causal. Per això és tan necessari plantejar-se el futur de l'activitat agrícola al Baix Llobregat (article de Ll. Maldonado), perquè d'aquest plantejament i de l'acció que se'n derivi, depèn l'esdevenir de la comarca i l'equilibri ecosocial del territori i de la gent que hi habita. L'activitat agrària a què ens referim ve regulada a través de la Llei d'espais agraris, a la qual es dedica un escrit (H. Grau) en aquest número.

La gestió per part del consorci del Parc Agrari (R. Roda) fa possible que diverses administracions i organismes puguin actuar de manera corresponsable, cosa que permet d'aprofitar els recursos de manera més eficient.

Pel que fa a la Carta del Sistema Alimentari (article d'O. Estela), promoguda pel pla estratègic de la Regió Metropolitana, és un vèrtex cabdal d'aquest

equilibri ecosocial, que suposa producció i consum de proximitat, salut, respecte de l'entorn rural del territori.

R. Bellido fa un resum del contingut i conclusions de les dues taules rodones sobre agricultura al Baix Llobregat que es van dur a terme a la seu del CECBLL el 16 de setembre del 2017.

En el seu article, Albadalejo postula que cal elevar a la categoria d'infraestructura els espais naturals (a més de les que han estat tradicionalment anomenades infraestructures, com ara les logístiques i les de comunicació). Es tractaria en aquest cas d'infraestructura verda i social, i és tan necessària com les altres. I Francesc Muñoz planteja la gestió integrada del paisatge i el patrimoni com imprescindible per a la sostenibilitat metropolitana. En aquest mateix marc, es fa l'estudi específic sobre la Cabana de Can Furriol a Sant Feliu.

Al final es ressenyen més d'una vintena de llibres, tots de temàtica vinculada al territori: l'existència d'aquestes publicacions, d'àmbits de recerca variats, fa evident com la identitat comarcal està en procés sempre de construcció i d'evolució.

Podem concloure, a la vista d'aquest Materials, que la visió transversal, aquí específicament de la temàtica agrícola (i alimentària), del paisatge i de la sostenibilitat, serveix per fer visibles capacitats i potencialitats de la comarca, per aprendre a sumar i a treballar transdisciplinàriament i per articular propostes cohesionades respecte dels reptes que ens hem de plantejar en el segle XXI.

Àngels Massip

Membre de junta del Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat